

Вітаємо Ларису Крушельницьку

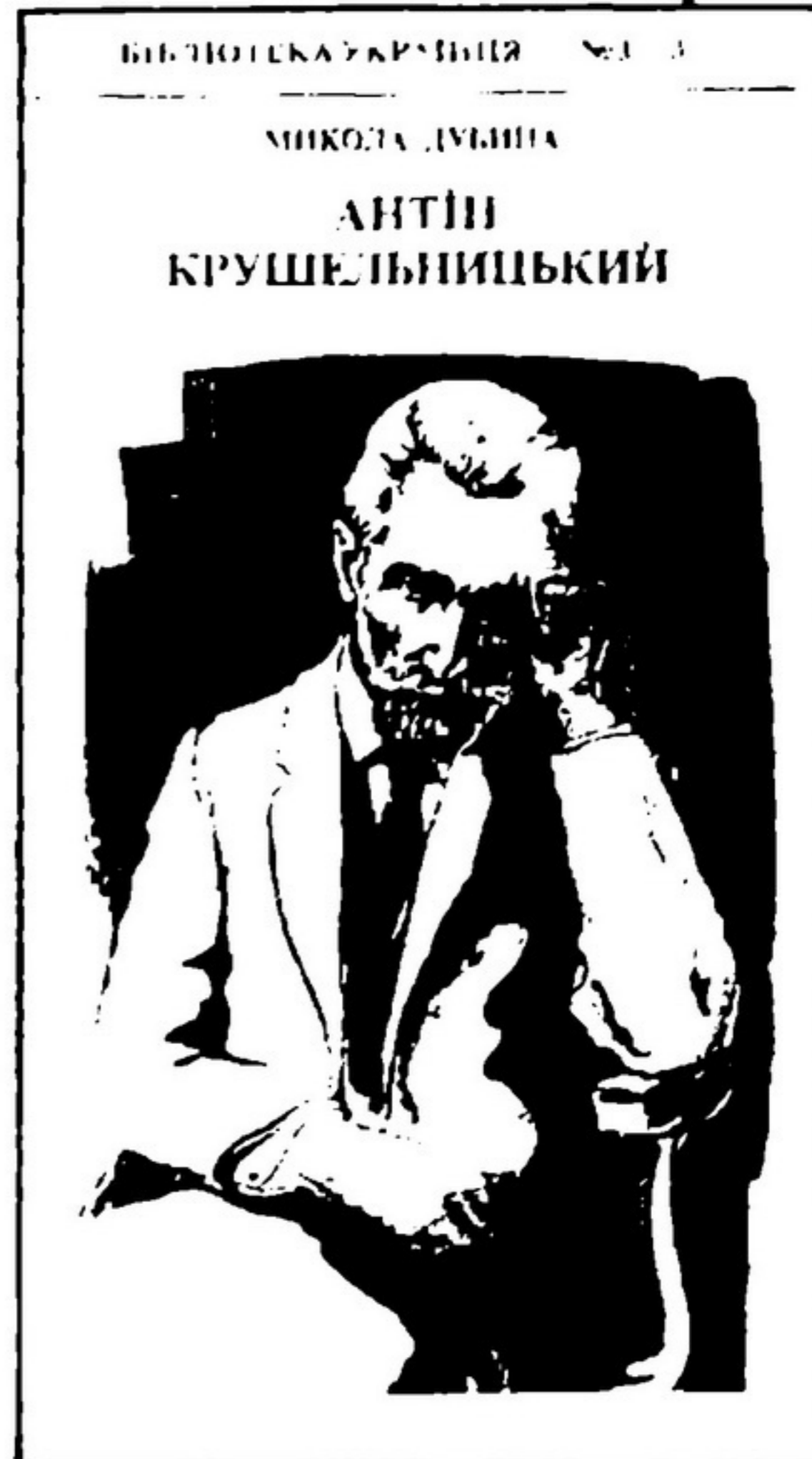
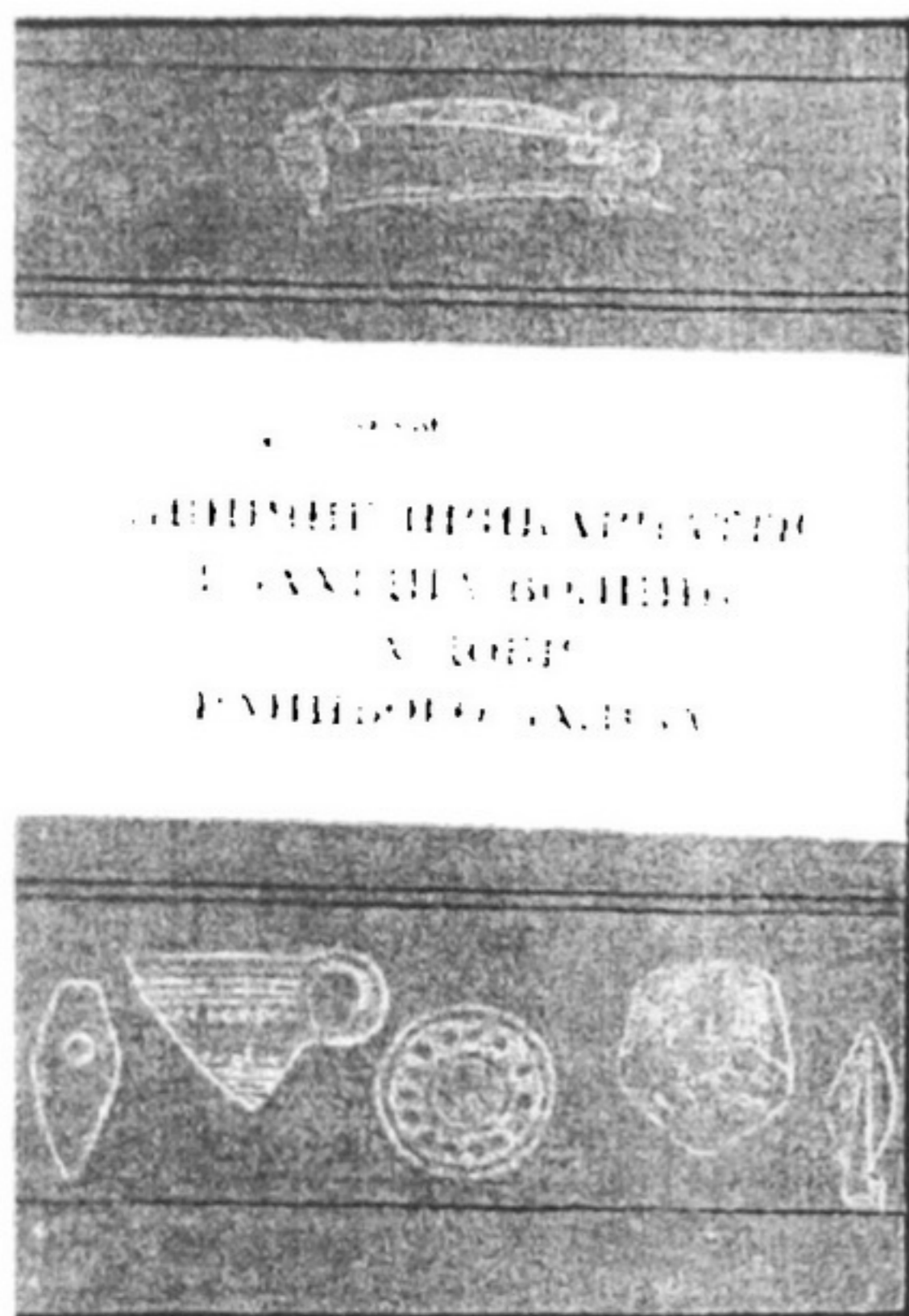
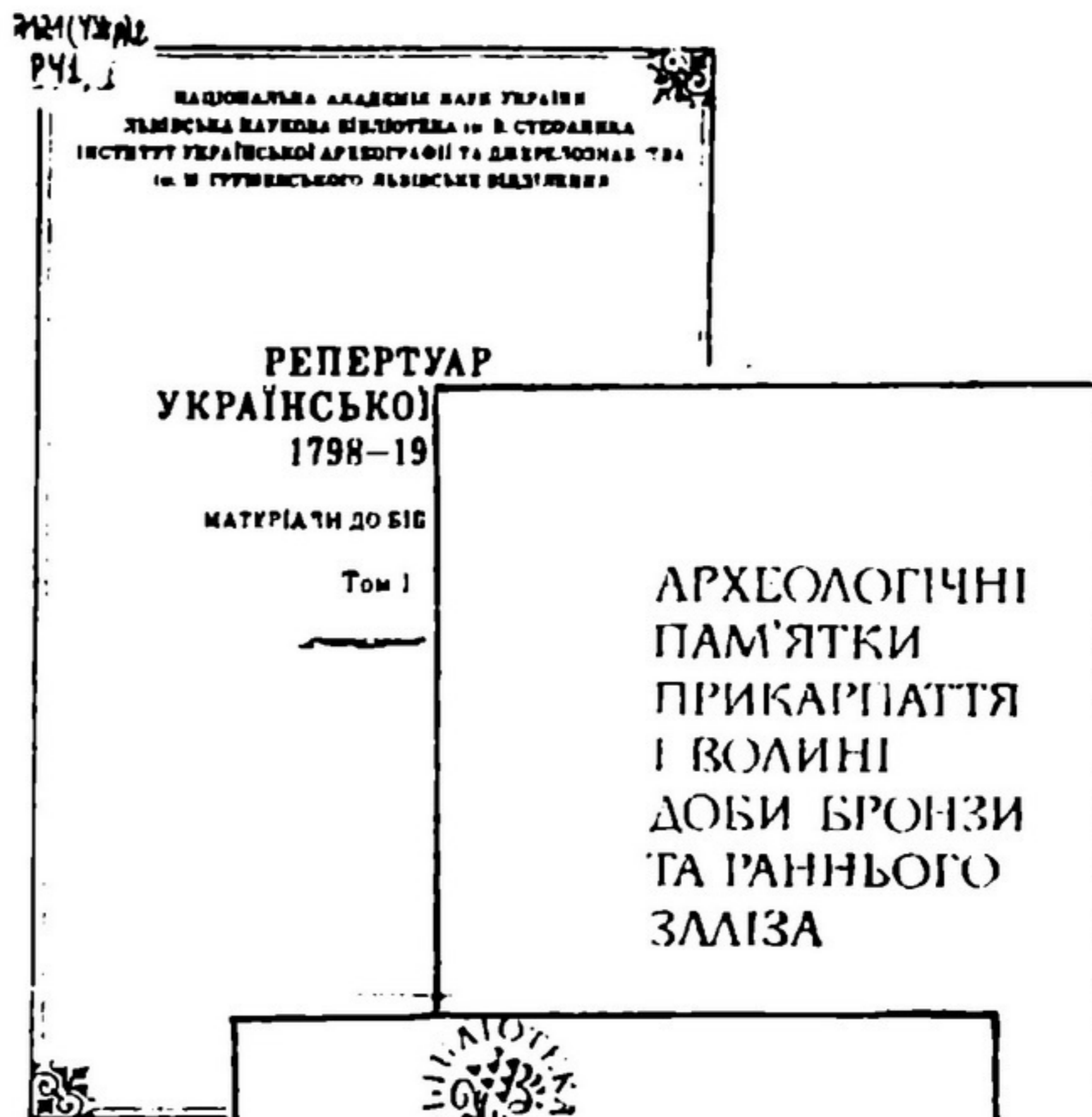
Доктор історичних наук Лариса Іванівна Крушельницька - відомий та шанований в археології дослідник, член редколегії журналу «Бібліотечний вісник», директор однієї з найбільших книгозбірень нашої держави - Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника НАН України, де зберігаються цінні колекції стародруків, рукописів, картографічних матеріалів, видань образотворчого мистецтва, значний фонд української та зарубіжної літератури.

Крушельницькі - це символ духовності України. Вихідці з цієї родини - відомі особистості, діячі в галузі красного письменства, мистецтва, зокрема музики, науки, політики.

Відомий учений і письменник Антін Крушельницький був міністром освіти в уряді Української Народної Республіки. Символічно, що в цей же час видатний геохімік Володимир Вернадський закладав підґрунтя для побудови Академії наук, куди, в Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича, через багато десятиліть прийшла працювати онука Крушельницького, Лариса.

Коріння їхнього роду сягає XIV ст. У 1395 р. польський князь Володислав Ягайло ошасливив кількох своїх вірних слуг і подарував їм село в Тустанській волості - Крушельницю. Від назви пішло і прізвище.

Ніби на зов предків через багато століть приїхала в цю місцевість науковець Лариса Крушельницька досліджувати кам'яне укріплення давньої Русі.

Її батько, Іван, закінчив Карловий університет у Празі, мати, Галина (уроджена Левицька) - Віденську музичну академію, сама Лариса - історичний факультет Львівського університету ім.І.Франка.

Наукова й бібліотечна аудиторії знають Крушельницьку як учасника престижних конференцій і нарад, як емоційну доповідачку, думки котрої завжди логічно обгрунтовані, інформативні, а самі виступи свідчать про широку ерудицію вченої.

Стійкість і сила духу. Це про Ларису Іванівну. Сила, мабуть, від улюбленого, шанованого дідуся, в якого не дарма є твір «Дужим помахом крил: Роман із часів визвольних змагань 1918-1920 рр.» Лариса - чайка. Знайшла в собі сили жити, боротися, пам'ятати...

Ніжність і тендітність - то від батька, дивовижно вишуканого українського поета, справжнього аристократа духу. Творчість Івана Крушельницького - драматурга, п'єси якого свого часу йшли з успіхом на сценах українських театрів, а також критика, графіка, на жаль, майже невідомі сучасному читачеві. Та й талант митця не встиг розкритися вповні. Молодого письменника знищило НКВС у 29 років. І навіть у керованій тепер його донькою бібліотеці й досі немає збірки поета «Весняна пісня», що вийшла друком 1924 р. у Відні.

Він був співцем весни. Ця пора року - лейтмотив усієї його творчості:

Сонливо, стиха йде весна,
Йде, як мавка, легко, босо.

Ларисина мати - вродлива, високоосвічена жінка, володіла восьмима мовами, була талановитою піаністкою.

Нині Л.Крушельницька, якій у квітні цього році виповнилося 70 років, - автор написаних вишуканою українською науковою мовою восьми монографій (індивідуальних і колективних), понад 100 опублікованих наукових праць (чимало, на жаль, ще просто не опубліковано).

У Національній бібліотеці України імені В.І.Вернадського завершується підготовка до друку великої праці «Археологія України. Бібліографічний покажчик 1981-1990 рр.» Його укладач - доктор історичних наук, археолог і бібліограф Іван Гаврилович Шовкопляс, який недавно пішов з життя. У цій ґрунтовній роботі в багатьох позиціях відбито й творчий доробок Л.Крушельницької.

Її розвідки, а вивчає вона проблеми археології бронзового й ранньо-залізного віку Центральної та Східної Європи, збагатили археологічну науку великою кількістю нових джерел. На підставі ретельного аналізу дослідниця не тільки встановила, а й уточнила територіальні та хронологічні границі існуючих культур, особливості їх розвитку, вивчила соціально-економічні процеси господарської діяльності стародавнього населення.

Крушельницькій належать праці «Взаємозв'язки населення Прикарпаття і Волині з племенами Східної і Центральної Європи (рубіж епох бронзи і заліза)», (К., 1985. - 162 с.); «Північне Прикарпаття і Західна Волинь за доби раннього заліза» (К., 1976. - 146 с.) та ін., в співавторстві - монографія «Археологічні пам'ятки Прикарпаття і Волині доби бронзи та раннього заліза» тощо.

З цікавістю читалися оригінальні матеріали дослідниці в журналах «Жовтень» (пізніше - «Дзвін»), «Пам'ятки України», «Знание - сила» та ін.

Ця віддана науці, освіті, культурі вчена прийшла в бібліотечну галузь у важкий час і в моральному, і в матеріальному відношенні не тільки для бібліотек, а взагалі для суспільства.

Надзвичайно активна творча й видавнича діяльність ЛНБ ім.В.Стефаніка ще більше активізувалася з приходом у книгозбірню Лариси Іванівни.

Вона - відповідальний редактор ряду видань ЛНБ ім.В.Стефаніка: «Особисті архівні фонди відділу рукописів: Анотований покажчик» (Львів, 1995. - 271 с.), «Репертуар української книги. 1798-1916: Матеріали до бібліографії» (Львів, 1995, т.1. - 387 с.; т.2. - 400 с.) тощо.

Уся бібліотечна громадськість знає про складні проблеми львівської бібліотеки, пов'язані з браком коштів, з прикрою байдужістю суспільства і влади до книги й освіти, цінує ті неймовірні зусилля, яких докладає Лариса Іванівна, щоб врятувати не просто бібліотеку, а національні скарби. Тож нехай щастить їй на цьому праведному шляху.

«Дужих крил» Вам, Чайко! Багато-багато теплих сонячних весен, радощів життя.

*Від імені бібліотечної спільноти України:
Національна бібліотека України
імені В.І.Вернадського,
редколегія та редакція журналу
«Бібліотечний вісник»*